

## SZAKMAI BESZÁMOLÓ

„KÖZÖS ÚTON. BUDA-PEST ÉS KRAKKÓ A KÖZÉPKORBAN”

kiállítás a Budapesti Történeti Múzeumban

2016.03.18.-2016.07.24.

A „*Közös úton. Buda-Pest és Krakkó a középkorban*” című kiállítás két intézmény, a Budapesti Történeti Múzeum és a Muzeum Historyczne Miasta Krakowa (Krakkói Várostörténeti Múzeum) együttműködésének eredményeként jött létre, amely a két város dinamikus fejlődését ismerteti a 9-10. századtól kezdve a 17. század elejéig. A budapesti kiállítás a 2016–2017. évi lengyelországi Magyar kulturális évad beharangozó eseménye, amely jövőre Krakkóban kerül megrendezésre. Krakkó és Budapest középkorát úgy igyekeztünk bemutatni, hogy rávilágítsunk a közös folyamatokra és eseményekre, valamint azokra a személyiségekre, akik mindkét település történetében fontos szerepet játszottak. Amint a kiállítás címe is jelzi, olyan mintha két, egymáshoz közel vezető utat követnénk, amelyek időnként találkoznak, időnként eltávolodnak egymástól. A kiállítás vezérfonala e közös út mentén vezet.

A kiállításon bemutatott tárgyakat aszerint válogattuk, hogy egyrészt a lehető legnagyobb mértékben reprezentálják a városok történelmét és művészetét, másrészt viszont ritkán, vagy eddig sohasem bemutatott tárgyakat is láthasson a nagyközönség. Fontosnak tartjuk, hogy a történelmet mindkét népnek érthető módon szemléltessük. Ebben - elsősorban lengyel részről – a város ma is élő középkori legendái voltak segítségünkre. A tárgyak nagy része a városok lakóinak hétköznapijaiba ad betekintést, de fontosnak tartottuk az ünnepi alkalmak és a királyi udvar reprezentatív emlékeinek bemutatását is. A nagyszámú régészeti leletanyag mellett igen sok – történeti tárákban, valamint könyvtárakban, levéltárakban fennmaradt tárgy teszi igazán látványossá a tárlatot. A kiállításon igyekeztünk bemutatni a két város életét összekötő közös pontokat is. Az Anjou és a Jagelló dinasztia, valamint Báthory István lengyel király és erdélyi fejedelem személyes tárgyait bemutató vitrinek mellett megjelenik a pálos és a karmelita szerzetesrend emlékezete. A könnyebb érthetőség kedvéért 3D város- és épületrekonstrukciós filmekkel, narrátor segítségével bemutatott kisfilmekkel, valamint megépített makettekkel színesítettük a látványt. Mindkét város négy nagy történeti korszakát színjelzéssel különítettük el egymástól, a kisebb témákat pedig az adott korra jellemző, virágdíszes motívumú molinók tagolják. A kiállítást egy „térképszoba” zárja, ahol Krakkó és Budapest középkori topográfiájának változásai követhetők nyomon. A gyerekek számára egy folyosórészt különítettünk el, amelyben közösségi játékok segítségével ismerkedhetnek meg a középkori városok hétköznapi életével.

A kiállítás megnyitójával egy időben jelenik meg a katalógus, amely külön magyar és külön angol kiadásban lát napvilágot. A katalógus tematikáját – a könnyebb érthetőség okából – hat nagyobb történelmi korszakra osztottuk fel, amelyek szimbolikus nevet kaptak: Kezdetek, Vereség, Teremtés, Dicsőség, Tündöklés és Hanyatlás. A számtalan színes fotóval és térképekkel illusztrált kötetben az adott korról szóló tanulmányok és a kiállításon bemutatott tárgyak sora követik egymást a megtelepedéstől a koraújkorig. Tanulmányaikban mind a lengyel, mind a magyar kollégák igyekeztek úgy bemutatni egy-egy résztémát, hogy a tudományos igényesség a nagyközönség számára is könnyen érthető megfogalmazással párosuljon. A katalógusban a kiállításon bemutatott minden tárgy (455 tétel, több mint 600 darab) hosszabb-rövidebb tárgyleírással megjelenik, gyakran fényképpel illusztrálva. A kötetet bőséges szakirodalmi lista zárja.

A kurátorok fő célja egy olyan kiállítás létrehozása volt, amely a két város történelmének kapcsolatait, hasonlóságát megfogható valósággá teszi. 2017 nyarán a lengyelországi Magyar Kulturális Évad keretén belül Krakkóban is megrendezésre kerül a kiállítás, a helyi adottságokra adaptálva. A katalógus kötete ezen alkalomból lengyel nyelven is megjelenik majd.

A kiállítás megtekinthető Budapesten 2016. július 24-ig a Budapesti Történelmi Múzeum Vármúzeumában, 2017. májusától szeptemberéig pedig Krakkóban a Muzeum Historyczne Miasta Krakowa kiállítóterében a Celestat palotában.

A kiállítás kurátorai: Benda Judit, Kiss Virág, Magyar Károly, Michal Szczerba, Łukasz Walas, Jacek Zinkiewicz.

A kötet szerkesztői: Benda Judit, Kiss Virág, Grażyna Lihończak-Nurek, Magyar Károly.

Látványtervező: Makk Attila.

Főkoordinátorok: Farbaky Péter, Michał Niezabitowski.

A kötet nyomdai kivitelezését az Aduprint Kft. végezte.